

EL TEMPS

Òscar Ribas

La Universitat de les Illes Balears (UIB) investia, el passat dimecres dia 15, doctors *honoris causa* l'ex-president d'Andorra, Òscar Ribas, i el fillbleg mallorquí Miquel Dolç, aquest últim a títol pòstum. La UIB reconeixia, així, i per partida doble, una tasca centrada en la defensa de la llengua i la cultura catalanes i en la seua projecció internacional. Així, les paraules pronunciades a Mallorca per Ribas van girar al voltant dels dos eixos que van marcar l'última de les quatre legislatures que durà el seu mandat: la transformació del Principat en un estat de dret i el seu posterior paper capdavanter en el reconeixement internacional de la llengua catalana.

Cal recordar que Òscar Ribas fou el primer cap de govern de la història que va parlar català a l'Assemblea General de l'ONU, el 28 de juliol de 1993, el dia que va representar el bateig internacional de l'estat andorrà. Entre d'altres, aquell dia Ribas pronuncià les següents paraules: "Culminem així moltes de les aspiracions del nostre poble i tot un procés de serena i tenaç transformació. Andorra ja no és un vestigi del dret feudal i medieval, sinó un estat homologat segons els criteris del dret internacional modern (...)." "Tenim ben clar que per a fer coses i comunicar-les cal ser cosmopolites i poliglots; però també que, per a ser, cal aprofundir en les pròpies arrels. I les nostres són les de la cultura catalana. El català és el nostre idioma oficial. És la llengua de Ramon Llull, Ausiàs Marc i Salvador Espriu, la que es parla de Fraga (a l'Aragó) fins a Maó (a l'illa balear de Menorca) i des de Salses (al Rosselló francès) fins a Guardamar (a les terres meridionals del País Valencià). És en aquesta llengua, la catalana, que he vingut davant aquesta assemblea a parlar de pau, llibertat i fraternitat".

Aquella va ser una jornada històrica per a Andorra, però també per al conjunt de les terres de llengua catalana. Ribas va afirmar davant els

representants de tots els estats del món l'existència i la unitat de la llengua catalana. Aquella intervenció va fer que qui aleshores era president andorrà es guanyara una imatge i un carisma especial més enllà dels límits territorials d'Andorra. Posteriorment Ribas va demostrar que aquell discurs no era un colp d'efecte sinó l'expressió d'un tarannà sensible amb la identitat del país.

Però Ribas també és l'home d'estat que va exercir el lideratge necessari per impulsar la conversió d'Andorra en un estat de dret regit per una constitució democràtica, vencent les reticències dels sectors immobilitistes del Principat d'Andorra. Tres anys després de l'aprovació de la Carta Magna, i malgrat els inevitables problemes, es pot afirmar sense por d'equivocar-se que

la societat andorrana s'ha de sentir orgullosa d'aquell procés constituent liderat per Ribas -l'Òscar, per als seus conciutadans.

Avui, Ribas resta retirat de la política i són altres mans les que regeixen el vell país pirinenc. Això és normal i saludable, forma part del joc democràtic. Sobre si el govern de Marc Forné és millor o pitjor que el de Ribas en els assumptes interns, hi ha opinions per a tots els gustos, i segurament no seria just emetre encara un veredict. Sí que es pot dir, però,

que des de Barcelona, València o Palma, s'aprecia un abans i un després. La relació amb la resta de territoris culturalment catalans ha perdut intensitat. Paral·lelament, al principat pirinenc apareixen -de forma molt minoritària però inquietant- discursos tronats sobre la presumpta existència d'una cultura andorrana separada de la catalana. Un discurs que sembla producte d'un orgull d'estat mal entès, que no sap distingir entre les estructures polítiques i els lligams culturals i lingüístics. Seria bo que el govern andorrà desautoritzara, per la via dels fets i des de la normalitat, el contingut d'aquests discursos estúpida i mancats de tot rigor. Per fer-ho no cal inventar gaire cosa. La pauta ja està marcada. És la pauta de Ribas. ■

"La UIB valorava, investint doctor 'honoris causa' Òscar Ribas, la transformació d'Andorra en un estat de dret i el seu paper capdavanter en el reconeixement internacional del català."